

Kielitietoisuus – työelämän supervoima

Inkeri Lehtimaja, Aalto-yliopisto

Kohtaus-tietoisku / Jamk, 28.11.2024

Yritysten kansainvälistymisen kielelliset haasteet

Kansainvälistyvien yritysten tilanne

Ongelma

Yritykset haluaisivat rekrytoida kansainvälisiä työntekijöitä.

Tuntuu liian haastavalta muokata yrityksen toiminta englanninkieliseksi.

→ Ei uskalleta rekrytoida kv-työntekijöitä.

Ratkaisu

On kuitenkin vaihtoehto:

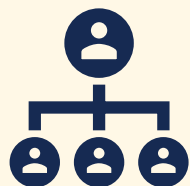
Yrityksen toiminta voidaan muokata

suomea ja englantia rinnakkain käyttäväksi.

Suomen ja englannin rinnakkaisen käytön hyödyt

- Kaikkea ei tarvitse tehdä englanniksi.
Riittää, että tehdään sen verran, että ymmärtäminen ja toiminta mahdollistuu.
- Kv-työntekijöitä voidaan rekrytoida kehittyvällä suomen kielen taidolla.
- Kv-työntekijät saavat kehittää ammatillista suomen kielen taitoaan työssä.
Tätä kautta heille aukeaa mahdollisesti parempia urakehitysmahdollisuuksia.
- Kv-työntekijät integroituvat aidosti työyhteisöön, kun heitä varten ei tarvitse vaihtaa kieltä.
- Yritys ei menetä kv-asiantuntijoitaan poismuuton takia, koska he integroituvat myös suomalaiseen yhteiskuntaan (joka ei ole englanninkielinen).

Kielten rinnakkaiskäytön toteuttaminen vaatii muutoksen organisaatiossa

Kyseessä on koko organisaatiota koskeva muutos

Muutoksen läpiviemiseksi tarvitaan

- johdon sitoutumista ja panostusta muutoksen läpiviemiseen
- koko työyhteisön yhteistä keskustelua ja sitoutumista
  - ✓ yhteisten kielikäytänteiden luominen
  - ✓ kv-kollegoiden kielenoppimisen tukeminen

Kielibuusti.fi-sivuston esittely

Kielibuusti

Portti suomen ja ruotsin oppimiseen

Kaikille avoin, maksuton tieto- ja materiaalipankki. Opetus- ja kulttuuriministeriö on tukenut sisältöjen kehittämistä.

Kielitaitoa työelämän ja arjen tarpeisiin. Ota käyttöön sinulle sopivimmat materiaalit.

Suomenoppijat

Suomenopettajat

Työnantajat

Ruotsinoppijat

Ruotsinopettajat

Opinto- ja uraohjaajat

Työnantajat

Haluatko rekrytoida kansainvälisen työntekijän? Etsitkö toimivia tapoja toimia suomeksi ja englanniksi työpaikalla? Täältä löydät neuvoja ja malleja toimivaan monikielisyyteen.

Tällä sivulla:

[Työpaikan kielikäytänteiden suunnittelu ja kehittäminen](#)

[Kieliasiat huomioiva rekrytointi ja perehdytys](#)

[Työarjen monikieliset käytänteet](#)

[Kielenoppimisen tukeminen työssä](#)

- Työpaikan kielikäytänteiden suunnittelu ja kehittäminen
- Kieliasiat huomioiva rekrytointi ja perehdytys
- Työarjen monikieliset käytänteet
- Kielenoppimisen tukeminen työssä

Kielitietoisen työyhteisön portaat

Kielitietoisen työyhteisön portaajat

Kielibuusti
Språkboost

Porras 1: Idean herättely

Porras 1: Idean herättely

- **Tilanne yrityksessä:**

- Kielitilanne on muutoksessa (esim. ensimmäinen kv-rekrytointi)
- Yrityksen kielikäytännöistä ei ole yhteistä käsitystä tai olemassa olevia sopimuksia / rakenteita

- **Toimenpiteet:**

- Tiedon hankkiminen
- Toimenpiteiden suunnittelu (yrityksen johto)

Tietoa ja inspiraatiotarinoita

Työpaikkojen erilaiset kieliratkaisut →

- Sisältö:** Työkielenä suomi, englanti vai molemmat? Vaihtoehtojen edut ja haitat
- Aika:** Tekstin lukeminen noin 10 minuuttia
- Hyöty:** Herättää tiedostamaan erilaisten kieliratkaisujen vaikutukset työyhteisölle

Työnantaja, näin tavoitat kansainvälisen osaajan

THL:n asiantuntija Sanna Nykänen kertoo, miten luodaan houkutteleva monikielinen työpaikka.

Suomea oppii vain, kun sitä puhuu

Monika-Naiset liitossa on päädytty käyttämään suomea yhteisenä kielenä.

[Työpaikkojen erilaiset kieliratkaisut kielibuusti.fi:ssä](https://kielibuusti.fi)

Esimerkkitapaus 1: Kansainvälistymisen kynnyksellä

- **Helsingin seudun kauppakamari**
- Alustavat keskustelut vastuuhenkilöiden kanssa
- Työpaja esihenkilöille kielitietoisuudesta
- Monikielisten käytäntöjen kehittämisen tukeminen ja kansainvälisten työntekijöiden kielten oppimisen tukeminen

Porras 2: Yhteinen sopiminen

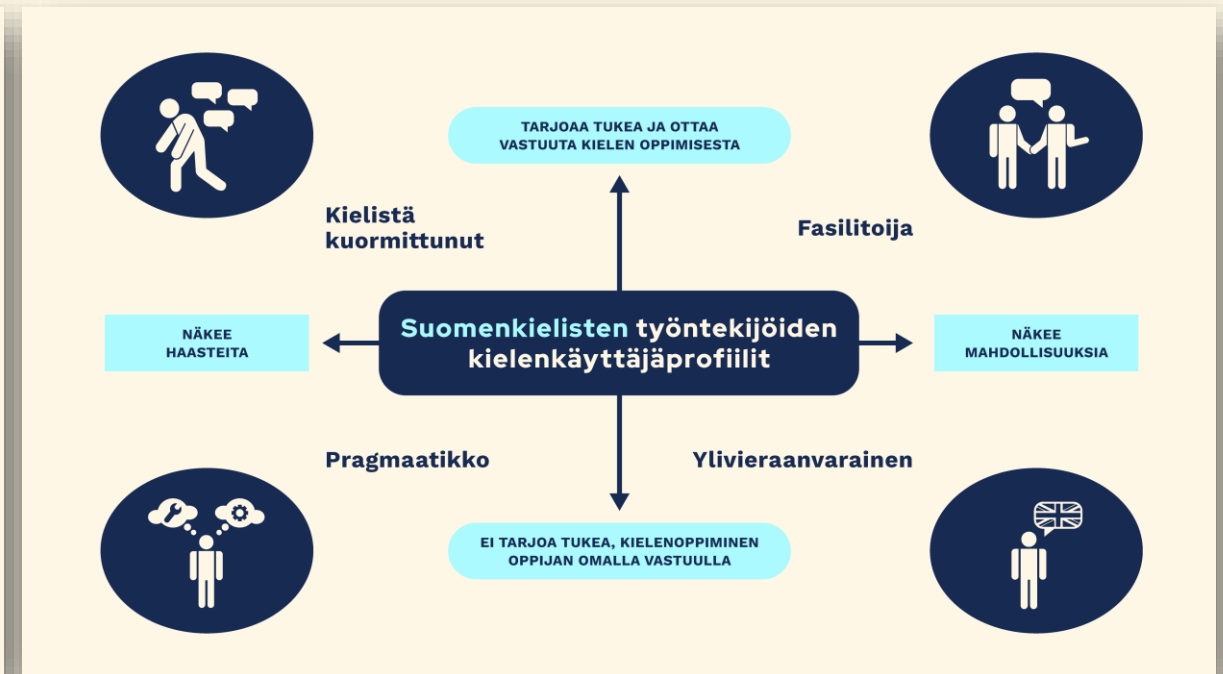
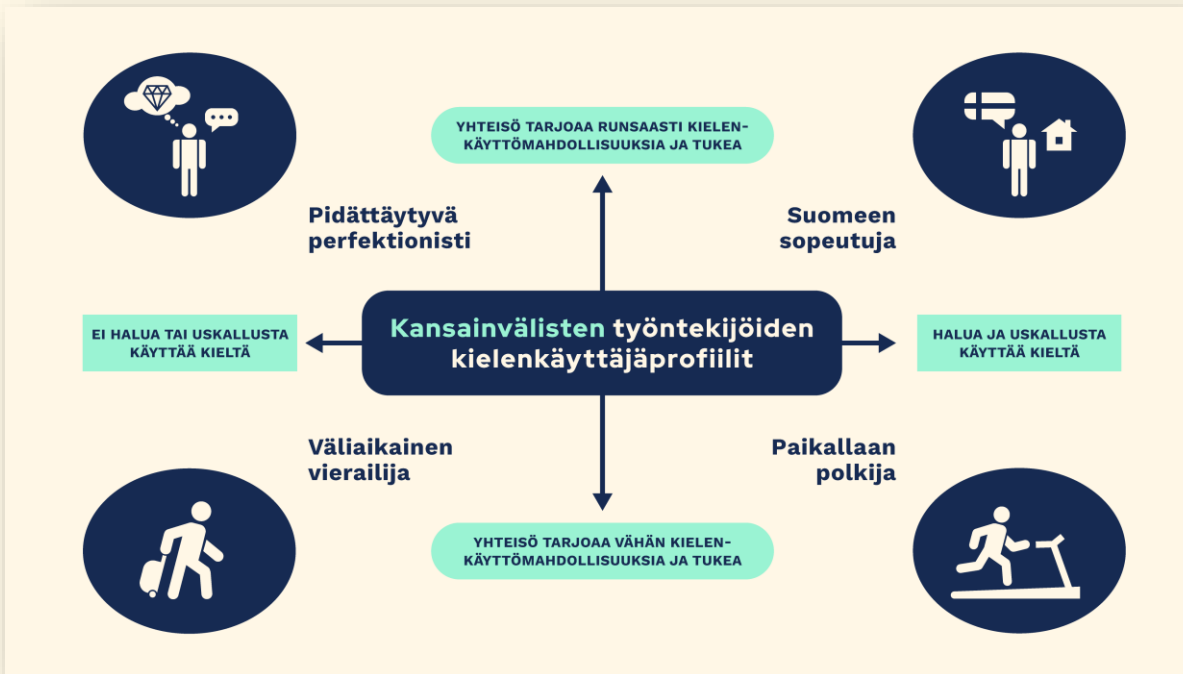
Porras 2: Yhteinen sopiminen

- Kieliasiat keskusteluun koko työyhteisön kesken (tiimi, osasto tai koko yritys)
- Kartoitus kielitilanteesta sekä toiveista, tarpeista ja ongelmista
- Tuloksena suunnitelma kielikäytänteiden kehittämistä

Työkaluja kieliasioista keskusteluun: Kielenkäyttäjäprofiilit

<https://www.kielibuusti.fi/fi/tyonantajat/kielikaytanteiden-kehittaminen/kielenkayttajaprofiilit>

Esimerkkitapaus 2: Meidän kielet -keskustelut

- **Kolme pääkaupunkiseudun korkeakoulua**
- Koko työyhteisön avoin keskustelu kielten käytöstä ja kielenoppimisen tukemisesta
- Kieliasiantuntijat fasilitaattoreina
- Kielenkäyttäjäprofiilit työkaluna
- Keskustelun tuloksena lista työyhteisön uusista käytänteistä

Porras 3: Pienet teot

Porras 3: Pienet teot

Kieliasiat mukaan työpaikan arjen tilanteisiin:

1. Kielenoppimisen tukeminen
2. Monikieliset käytänteet

Kielenoppimisen tukeminen

Taskuvihko kielenoppimisen tueksi →

- Sisältö:** Menetelmä ammatillisen kielen oppimiseen työpaikalla
- Aika:** Jatkuva toiminta ja havaintojen ja kysymysten käsittely päivittäin tai viikoittain
- Hyöty:** Sitoo kielenoppimisen työntekijän tarpeisiin ja osaksi työtilanteita sekä tekee kielenoppimisesta yhteistä toimintaa

[Taskuvihkomenetelmä kielibuusti.fi:ssä](https://kielibuusti.fi:ssä)

Fraaseja kahvihuoneeseen -vihko ja video →

- Sisältö:** Keskusteluvihko (ja video), jossa puhekielen fraaseja kielenoppijalle ja vinkkejä puheen selkeyttämiseen äidinkieliselle puhujalle
- Aika:** 15 teemaa, jokaisesta 3-4 fraasia ja video (13 min), lisäksi 15 vinkkiä äidinkieliselle puhujalle
- Hyöty:** Kannustaa suomenkielisen keskustelun harjoitteluun työpaikan sosiaalisissa tilanteissa

[Kahvihuoneen fraasit -vihko kielibuusti.fi:ssä](https://kielibuusti.fi:ssä)

Monikielisten käytänteiden kehittäminen

Monikielinen tilaisuus →

- Sisältö:** Ohjeet tilaisuuden valmisteluun ja vetämiseen, kun osallistujilla on erilaiset kielitaidot.
- Aika:** Varaa lisäaikaa kieliasioiden huomioimiseen.
- Hyöty:** Kaikki voivat ymmärtää ja osallistua tilaisuuteen mahdollisimman hyvin kielitaidosta riippumatta.

Kielitietoiset kokouskäytännöt →

- Sisältö:** Vinkkejä sujuvien kokousten järjestämiseen, kun käytetään useita kieliä tai osallistujilla on erilaiset kielitaidot.
- Aika:** Varaa lisäaikaa kieliasioiden huomioimiseen kokousten suunnittelussa ja toteutuksessa.
- Hyöty:** Kaikki voivat ymmärtää ja osallistua kokoukseen mahdollisimman hyvin kielitaidosta riippumatta.

<https://www.kielibuusti.fi/fi/tyonantajat/tyo-arjen-monikieliset-kaytanteet/monikielinen-tilaisuus>

<https://www.kielibuusti.fi/fi/tyonantajat/tyo-arjen-monikieliset-kaytanteet/kielitietoiset-kokouskaytanteet>

Porras 4: Rakenteellinen tuki

Porras 4: Rakenteellinen tuki

- Kieliasiat mukaan rakenteisiin ja prosesseihin, mm.
  - rekrytointivaiheeseen
  - perehdytykseen
  - one-to-one-keskusteluihin
- Tavoitteellisempi suhtautuminen monikielisyyteen ja kielenoppimiseen
- Vaatii johdon panosta ja resursseja

Kieliasiat huomioiva rekrytointi ja perehdytys

Miten rekrytoit kielitietoisesti? →

- Sisältö:** Ohjeet kielitietoisien rekrytoinnin eri vaiheiden suunnitteluun ja toteuttamiseen
- Aika:** Varataan lisäaikaa kieliasioiden huomioimiseen
- Hyöty:** Laajentaa rekrytoitavien poolia ja valmistaa sekä hakijaa että työyhteisöä sujuvaan työn aloitukseen.

Miten suunnitellaan kielitietoinen perehdytys? →

- Sisältö:** Ohjeet kieltä oppivan uuden työntekijän perehdytyksen suunnitteluun.
- Aika:** Varaa lisäaikaa kieliasioiden huomioimiseen perehdytyksen suunnittelussa.
- Hyöty:** Auttaa hahmottamaan, millaisia kieleen liittyviä tukitoimia perehdytyksessä tarvitaan.

Miten perehdytät kielitietoisesti? →

- Sisältö:** Ohjeet kielen huomioimiseen ja kielenoppimisen tukemiseen perehdytyksessä.
- Aika:** Varataan perehdytystilanteissa lisäaikaa kieliasioiden käsittelyyn.
- Hyöty:** Uusi työntekijä oppii perehdytyksessä työssä relevanttia kieltä.

Kielenoppimissuunnitelma

- Auttaa ottamaan kielitaidon kehittämisen puheeksi
- Ohjeet esihenkilölle
- Pohdintakysymyksiä työntekijälle
- Tavoitteiden asettaminen ja työnantajan tuki

<https://www.kielibuusti.fi/fi/tyonantajat/kielenoppimisen-tukeminen-0/kielenoppimissuunnitelma>

Espoo Career Bootcamp
18 Oct 2023

Boost your Finnish language level
Workshop with Inkeri Lehtimäki & ...
... University

Language Study Plan

① **Your future working environment**
At work in your profession, who do you need to communicate with and what kind of language skills do you need?   Written / oral situations?   Formal / informal situations?

② **How is using Finnish currently going for you?**

- I do not understand nor speak Finnish at all.
- I listen to and understand a little in familiar and recurring situations.
- I understand the language fairly well in familiar and recurring situations. I speak and write just a little.
- I understand Finnish in a wide variety of situations, and I can briefly discuss things and events.
- I listen to and read in Finnish regularly and proficiently, but I don't like speaking Finnish.
- I use Finnish daily in social interactions and in service situations (both oral and written).
- I speak Finnish fluently at work or in my studies, but written assignments are often challenging.
- I study or work in Finnish. I also do well in written tasks.

Tip! A self-assessment-tool will soon be available on Kielibuusti.fi.

③ **What is your next concrete goal?** ★

- I will start using Finnish in service situations.
- I will write a short e-mail or another message (or even just parts of it) in Finnish.
- I will chat with my friends in Finnish at least for some minutes every time.
- I will watch a Finnish TV/film or listen to a podcast/music/audio book in Finnish (with subtitles).
- I will read news headlines in Finnish.
- I will follow the news in *plain Finnish* weekly.
- I will start following the ~~Kielivinkki~~ ~~learning tips on Kielibuusti~~ ~~Instagram.~~ ~~learning tips on [Kielibuusti](#) Instagram.~~
- I will self-assess my Finnish skills in writing, reading, ~~speaking~~ and listening and plan my next steps to improve what's needed. ([i.e.](#) at [Kielibuusti.fi](#))
- I will complete a Finnish course.
- I will do something else. What?

④ **What kind of Finnish skills are you aiming for the future?**

- I will be working in Finnish.
- I will actively use Finnish with family and friends, hobbies and in everyday situations, but I will work in English or another language.
- I understand Finnish in everyday situations, but I do not actively use Finnish.
- I do not think I will need any Finnish skills in the future.

⑤ **What kind of language learning is comfortable and meaningful to you?**

- Studying in a course with a teacher.
- Independent study with online self-study programs.
- Studying myself using a textbook and a dictionary.
- I listen to music, podcasts, conversations, etc.
- Watching TV shows, movies, YouTube videos, etc.
- Reading (*plain Finnish*) news or headlines, magazines, texts in my own field, blogs, etc.
- Reading and writing in social media.
- Language games and applications, such as Wordle and Duolingo.
- Social situations, [i.e.](#) talking to friends, in work situations, or at a café or shop.
- I like to experiment and use my existing language skills boldly in all situations.

Dive into learning Finnish or Swedish at [kielibuusti.fi](#)!

- Explore [self-study possibilities](#)
- Find suitable [courses](#)
- Make use of [everyday language](#) learning tips!

Follow us on social media!

 Kielibuusti Språkboost

Kielenoppimisen tukirakenteet

Kielityöpaja →

- Sisältö:** Työpaja, jossa keskustellaan työstä nousevista (kieli)kysymyksistä ja etsitään ratkaisuja yhdessä
- Aika:** Esim. 1 h joka toinen viikko
- Hyöty:** Työntekijät oppivat työssä relevanttia kieltä

Kielimentori →

- Sisältö:** Toimintamalli kieliasioiden fasilitointiin työyhteisössä
- Aika:** Koulutus (esim. 1 pv), fasilitoinnille varataan työaikaa
- Hyöty:** Kielimentorimalli tukee kielenoppimista ja lisää työyhteisön kielitietoisuutta

Opi suomea

Monipuoliset materiaalit, kielivinkit ja oman oppimisen suunnittelu auttavat sinua onnistumaan.

Itseopiskelumateriaalit ja kurssit →

Etsi itseopiskelumateriaaleja

Etsi kielikursseja

Vinkkejä kielenoppimiseen →

Arvioi kielitaitotasosi

Kielivinkit arkeen

Opi suomea töissä

Tutustu Suomeen

Kirjallisuuspodcast

Kielikaverit ja kielikahvilat

Kielitestit ja kotoutuminen →

Kielitaitotestit

Kielitaitovaatimukset eri ammatteihin

Kielitaitotasot A1-C2

Tietoa kotoutumisesta

Kotoutumiskoulutus maahan muuttaneille

Lär dig svenska

Välkommen att lära dig svenska! Här hittar du självstudiematerial, var det ordnas språkkurser samt tips på hur du kan lära dig svenska i vardagen och på jobbet.

Svenska i Finland

Varför integrera sig på svenska i Finland?

Sidu!

Hösten 2024: MOOC (massive online open course) om det svenska i Finland.

Planera dina språkstudier

Språk-ISP och självbedömningstest

Självstudier & tips

Tips och material för att lära sig svenska i vardagen och på jobbet.

Sök kurser

Här hittar du på vilka orter det ordnas kurser i svenska och finska i Finland.

Integration & språkprov

Arbetsstillstånd, YKI-prov, medborgarskap med mera.

Esimerkkitapaus 3:

Kielitaidon huomioiva rekrytointi & perehdytys

- **HUS Vatsakeskus**
- Rekrytointiin mukaan kieliasiantuntija, joka arvioi kielitaidon lähtötason
- Kielikoulutusta (räätälöityä) jopa ennen työsuhteen alkamista
- Perehdytyskieli suomi, perehdyttäjille koulutusta
- Kielikoulutusta työajalla

Esimerkkitapaus 4: Pankin asiakasneuvojaksi kehittyvällä suomen kielellä

Pilotti: Espoo + OP Uusimaa + Kielibuusti + Omnia

- Työn kannalta riittävän kielitaidon tason ja olemassa olevien tukirakenteiden määrittely
- Työpaikkailmoituksen kirjoittaminen
- Tuki työhaastatteluihin & kielitaidon arviointiin
- Työyhteisölle suunnattu työpaja kielenkäytöstä
- Tuki perehdyttäjille
- Palautekeskustelu työyhteisön kanssa

Porras 5: Lämpäisevät käytänteet

5

Läpäisevien käytänteiden askel

Porras 5: Läpäisevät käytänteet

- Kieliasiat huomioidaan kokonaisvaltaisesti toimintakulttuurissa

Kielistrategia

- tekee näkyväksi sen, miten organisaatio suhtautuu eri kielten käyttämiseen ja työntekijöiden kielenoppimiseen
- kertoo yrityksen arvoista, tavoitteista ja toimintatavoista <https://www.kielibuusti.fi/fi/tyonantajat/kielikaytanteiden-kehittaminen/kielistrategia>

Kielistrategia

- Sisältö:** Ohjeet organisaation kielistrategian laatimiseksi ja esimerkkejä erilaisista kielistrategioista
- Aika:** Strategian laadinta, toimeenpano ja seuranta
- Hyöty:** Tekee näkyväksi organisaation tavoitteet ja luo pohjan toimenpiteille.

FAMILIAN KIELISTRATEGIA

Kohti toimivaa monikielisyyttä!

Tieteentekijöiden suositukset kielitietoisuuden ja monikielisten käytänteiden vahvistamiseksi.

Monikielisen työyhteisön opas

- Opas työpaikan monikielisten käytänteiden rakentamiseen
- Tilaa kirja [täältä](#)

Case 5: Asteittainen eteneminen tilintarkastusyrietyksessä

Taloustaivas Oy

- Työkieli on suomi
- Rekrytoi kansainvälisiä ammattilaisia työpaikkakoulutusten kautta
- Kansainvälinen työntekijä aloittaa työskentelyn osana tiimiä: ei suoraa kontaktia asiakkaisiin yksin tai puutteellisella suomen kielen taidolla varustettuna
- Kun taidot ovat kehittyneet, työntekijä saa enemmän vastuuta
- Kielen oppimisen tukeminen sitouttaa työntekijät yritykseen ja Suomeen

Kiitos! Tack! Thank you!

www.kielibuusti.fi

Seuraa Kielibuustia sosiaalisessa
mediassa!

